

Owşar türkmenleri -2 / dowamy

Category: Kitapcy,Taryhy makalalar
написано kitapcy | 22 январа, 2025
Owşar türkmenleri -2 / dowamy

■ ANADOLU'DA AVŞARLAR

İslamiyet'ten önce Anadolu'da Artvin ve Van civarlarında yurt tutmuş Avşarlar bulunmaktaydı.[58] İslamiyet'in çıktığı ve yayıldığı dönemlerde (570-750) Avşarlar, Iğdır ve Ardahan'a yerleşmişlerdir.[59] Daha sonra Anadolu'ya yapılan Selçuklu akınları ve Malazgirt Zaferinden sonra Orta Asya'dan gelen Türkmenlerle birlikte yoğun olarak Anadolu'ya gelmişlerdir. Aksungur ve oğullarının devlet kurmasıyla birlikte bu yoğunluk daha da hız kazanmıştır. Daha sonra kurulan Danişmend Beyliği içerisinde de Avşar Türkmenleri görülmektedir.[60]

14. asırda Karamanoğulları ve Germiyoğlu Beyliklerini kurdukları gibi; Dulkadirli Beyliği'ni kuruluşuna da destek vermişlerdir. [61]Karakoyunlu ve Akkoyunlu Devletleri içerisinde ve diğer Anadolu Türkmen beylikleri içinde de önemli sayıda Avşar Türkmenleri bulunmaktadır.[62] Hatta denilebilir ki, bu zamanlarda Anadolu'nun bütün bölgelerinde Avşar Türkmenlerini görmemiz mümkün olduğu gibi, bulundukları devletlerin siyasi yapılarını da etkilemekteydiler.

• c. Karamanoğulları Devleti

Oğuzlar'ın Avşar boyundan olan Karamanoğulları, Anadolu Türkmen beyliklerinin Osmanlılar'dan sonra en büyüğü ve devamlısıdır.[63] Karaman oymağının bir kısmı Alaaddin Keykubat zamanında (1128) Ermenek tarafına yerleştirilmiştir. Karamanlılar bundan önce Sivas tarafında bulunuyorlardı. Uçlarda bulunan Türkmenler'in çoğunluğunu Karamanlılar oluşturmuyordu. Karaman tahtı beylikten ziyade bir devlet sayılmıştır. Karaman Aşireti reisi Nure Safi 1228'de Babai tarikatına girmiş ve Türkmenler üzerinde nüfuzunu artırmış; Hristiyanlar'dan Ereğli'yi almış ve Silifke'ye de saldırarak

tekefurunu öldürmüştür. Bu tarihlerde (1254) Karamanlılar'a mensup olan Avşar Bey'i İslam Bey'in Silifke Mersin arasındaki Cracca şehrini (Kız kulesi) yağma ettiğini onun ölümünden sonra da Sarum Bey'in tekrar şehre akınlar düzenlediğini görüyoruz.[64] Nure Sofi 1256'da ölünce yerine Karaman Bey geçmiştir. Karaman Bey Ermenek'i alarak burasını başkent yaptı.

1262'de tahta çıkan Mehmed bey, Moğol işgali altında olan Anadolu'nun kurtulması için isyan bayrağı açan ve bu sebeple Selçuklu ve Moğol orduları ile ölene kadar çarpışan bir mücadele insanıdır.

Moğollarla bir kaç defa savaşmış ve iki defasında da yenmiştir.

Sultan Baybars, Moğollar'a karşı Anadolu'ya geldiği zaman onun yanı başında yer almıştır.[65]

13 Mayıs 1277'de Konya'yı işgal ettiğinde, meşhur fermanı ile Türkçe'yi resmi dil ilan etmiştir. Bu fermana;"Bugünden sonra divanda, dergahta, bargahta, mecliste, meydanda, çarşıda ve pazarda Türkçe'den başka bir dil konuşulmayacak ve kullanılmayacaktır" diyerek; resmi devlet işlerinde kullanılan Arapça ve Farsça'nın hakimiyetine büyük bir darbe vurmuştur. Bu ferman Türk kültür tarihinin en büyük hadiselerindendir ve her yıl 13 Mayıs günü Karaman'da Dil Bayramı olarak kutlanmaktadır. Konya'ya girerek II. Keykavus'un oğlu olarak tanıttığı Gıyasettin Sıyavuş'u (Cimri) tahta çıkardı ve kendisini de vezir ilan etti (1277). Mehmet Bey, Moğollar'la çarpışırken öldü (1277).

Mehmet Bey hayatı boyunca Moğollar'la vuruşmuş, onları iki kez bozguna uğratmış ve yıldırıtmıştı. Gazan Han'ın şöyle söylediği rivayet olunur:

"Şu Türkmenler ve Karamanlılar olmasa idi; Moğol atlıları güneşin battığı yere kadar giderlerdi.[66]

Karamanlılar uzun yıllar bu karışıklıkta Moğollar ve Selçuklular'la savaştılar. Anadolu Türk birliğini kurmak için çabaladılar.

1362'de başa geçen Alaaddin Ali Bey zamanında, ilk Osmanlı-Karaman münasebetleri başladı. Menfaatlerin kesişmesi, Osmanlılar ile Karamanlılar'ı ilk kez karşı karşıya getirdi (1381). Osmanlılar'a yenilen Alaaddin Ali Bey, bundan sonra yıllarca Osmanlı'yla uğraştı. Sonunda Yıldırım Karaman ülkesini topraklarına katarak beyliği ortadan kaldırdı (1398).

Ankara Savaşı'nı kazanan Timur, beyliği tekrar diriltti (1403). Osmanlılar'ın iç karışıklığından faydalanan Karamanlılar topraklar elde edip, bir ara Afyon, Kütahya, Bursa'ya girdiler (1411). Ancak Çelebi Mehmet, Karamanlılar'ı yendi (1414). Bundan sonra sürekli Osmanlılar'la savaşan Karamanlılar, onların aleyhine Avrupalılarla anlaşma yaptılar; hatta Haçlı ittifakına dahi girdiler. İsfandiyoğulları'nı ortadan kaldırmasıyla Osmanlılar'ın son büyük rakibi olarak Karamanlılar kaldı. Karaman seferine çıkan Fatih Konya ve Karaman'ı alarak, oğlu Mustafa'yı Karaman Beylerbeyi yaptı. Fatih'in ölümüyle birlikte Beyazıt Cem ihtilafında ortaya çıkan Kasım Bey, Cem'i tutarak Karaman Beyliği'ne tekrar egemen oldu. Cem Rodos Şovalyelerine sığınınca II. Beyazıt'tan aman diledi ve kendisine İçel'de küçük bir beylik halinde yaşamasına izin verildi. Kasım Bey ölünce (1483) Turgutoğlu Mahmut Bey başa geçti. Ancak Mahmut Bey Osmanlı Memluk savaşında Memlukları tutunca beyliğe son verildi (1487).

Karamanoğulları en geniş şekliyle Karaman, Konya, Niğde, Kayseri, Ankara, Nevşehir, Kırşehir, İçel, Antalya'nın Doğusu ve Isparta, Afyon bölgelerinde hüküm sürmüştür.[67]

- d. Germiyanogulları

Germiyanlılar, Oğuzlar'ın Avşar Boyu'na mensuptur.[68] Bölgede yapılan dil çalışmaları da bunu desteklemektedir. Germiyanlılar Anadolu'ya Celalettin Harzemşah emrinde gelerek Malatya yöresine yerleşmişlerdir. Yerleştikleri Pötürge-Şiro bölgesinin o dönemlerde Germiyan olarak adlandırıldığını ve bu Türkmen topluluğunun adını buradan aldıklarını görüyoruz.[69]

1239'da Baba İshak İsyanı sırasında Malatya'da bulunan Germiyanlılar 1277'de ki Cimri olayında ise Kütahya'da bulunuyorlardı. Germiyanlılar 1276'dan hemen önce Kütahya ve Denizli yöresinde faaliyet göstermişler ve Sahip Ataoğulları'ndan Denizli'yi almışlardır. Cimri olayında Selçuklular'a destek verip Cimri'yi yakalamışlar ve Selçuklular'a teslim etmişlerdir. Germiyanlılar'ın ilk müstakil beyleri Yakup Bey'dir. Onun dönemi Germiyanlılar'ın en güçlü dönemidir. 1300'de bağımsız olan beylik ayrıca XIV.yy'ın çeyreğinde Batı Anadolu beyliklerini de itaati altında bulunduruyordu.

Bizanslılarla mücadele eden ve topraklarını genişleten Germiyanlılar uzun yıllar Moğollar'la savaşmış ve onları durdurmayı başarmışlardır. Süleyman Şah Osmanlı'larla Karamanlılar'ın arasında kalan beyliğin muhafazası için, Osmanlılar'la akrabalık kurmayı düşündü. Kızını Beyazıt'a verip çeyiz olarak da Kütahya, Simav, Eğrigöz, Tavşanlı'yı Osmanlılar'a verdi. Kütahya gibi merkezin verilmesi Osmanlı nüfusunun tesisi açısından ilk ciddi adım kabul edilir. II. Yakup Bey Osmanlılara karşı savaştıysa da, Yıldırım onu yenerek bütün ülkesini topraklarına kattı. Timur'un yanına giden Yakup Bey Ankara Savaşı'ndan sonra topraklarına tekrar sahip oldu. Fetret Dönemi'nde Osmanlılara karşı vaziyet aldıysa da bir süre sonra bundan vazgeçerek Osmanlı ile dostluk kurmaya çalıştı. Erkek çocuğu olmadığı ve devletini kız kardeşlerinin çocuklarına bırakmak istemediği için ölümünden sonra Beyliğinin Osmanlılara geçmesini vasiyet etti. 1429'da vefat ettikten sonra Osmanlılara kalan Germiyan Beyliği sona erdi.[70]Germiyan sülalesi bu tarihten sonra Osmanlı hizmetinde bulunmuşlar ve günümüze kadar gelmişlerdir. Mesela Vezir Nureddin Abdurrahman Paşa gibi.

En geniş şekliyle Beylik, Kütahya, Uşak, Afyon, Denizli ve Manisa'nın doğusunu kaplıyordu.

- e. İnançoğulları

Moğol istilasını önünden kaçarak Denizli Honaz ve Dalaman

bölgesine gelen Türkmenler tarafından kuruldu. Başlarında uç gazisi Mehmet Bey, kardeşi İlyas ve damadı Ali Bey bulunuyordu.[71] Mehmet Bey, Hulagu'nun yardımıyla Denizli'ye hakim olmuştu. Ancak damadı Ali Bey'in ihaneti öldürüldü. Ali Bey Türkmenlerin başına geçerek beyliğini kurdu ve Selçuklular'a bağlandı. 1277'de Cimri olayında Selçuklular'a sadakatsizlik gösterdiğinden bir Moğol – Selçuklu ordusu Denizli'ye gelerek Ali Bey'i (1278) bertaraf etti. Germiyanlı Yakup Bey 1289'da bölgeyi tekrar fethederek Ali Bey'in oğlu İnanç Bey'e vermiştir. Bu sebeple beylik İnanç Bey'in adıyla anılagelmiştir. Denizli Daha sonra Sahip Ata ailesine verilmiştir. 1289'da Yakub Bey tekrar fethederek Germiyanlı Ali Bey'in oğlu İnanç Bey'e vermiştir. İnanç Bey'de Emir Çoban'a bağlılığını arz etmiştir. Yakub Bey'in ölümünden sonra Germiyan hükümeti ile bağını kesmiş veya gevşetmiştir.(1322) İnanç Bey, 1334'te vefat edince oğlu Murat Aslan, ondan sonra da oğlu İshak Bey Ladik Emiri olmuştur. 1402 tarihinde Timur tarafından II.Yakub Bey'e memleketleri iade edildiği zaman Ladik (Denizli) eskisi gibi kendisine verilmiştir.[72]

Denizli yöresinde bilhassa Asikarağaç mıntıkasında yoğun bir Türkmen yerleşmesi görülmektedir. 1333 yılında buradan geçen ibni Batuta, Karaağaç Ovasının* Türkmenlerle meskun olduğunu söylemektedir. Hayli kalabalık olan bu Türkmen nüfusu bu yörede Anadolu'nun en kesif Oğuz boylarının yer isimlerini yadigar olarak bırakmıştır. Halen mevcut köy isimlerinden anlaşılacağı üzere bu Türkmenler, Avşar ulusuna ve aralarında bazı Üçoklu boylarla bulunmakla beraber daha çok Bozoklara mensupturlar. Türkmenler XIII.yy'da henüz kabilelerin isimlerini taşıyan beylerin idaresindeydiler. Yıva ve Salur gibi beyler, Gölhisar taraflarına hakim olduğu zikredilen Yıvaogulları şüphesiz daha çok aynı isimli Oğuz boyundandır. Bu Türkmen mıntıkasının doğusunda Afşar Bey'in idaresindeki Afşarlar; daha batıda ise başka bir Afşar Beyi bulunmaktaydı. Germiyan ve Afşar ulusları arasında Denizli tarafında cereyan eden mücadele önemlidir. Bu mücadelede dair İbni Batuta'nın kaydı ilginçtir ve Germiyanlılar hakkında sert ifadeler kullanması da bu mücadelenin çok çetin olduğunu

göstermektedir. Gölhisar'dan Denizli'ye gitmek üzere Karaağaç Ovasından geçen seyyaha, Germiyanlı eşkiyasından korunmak üzere Gölhisar Sultanı tarafından süvariler katılmıştır.[73 Buradaki mücadelenin taraflarına baktığımız zaman her ikisinin de Avşar boyuna mensup olması çok ilginçtir. Germiyanlılar kendilerine tabi olmasını istedikleri Afşarların tabi olmaması sebebiyle; bununla birlikte kabilelerin ve hatta ailelerin hakimiyet mücadelesine girildiği düşünülürse bu mücadele daha iyi anlaşılabilir. O zamanlardan kalan ve hala yörenin en sevilen şu türküsü Avşar Beyleri ile Germiyan Beyleri arasındaki mücadeleyi anlatmaktadır:

Adını da sevdiğim Afşar Beyleri
Afşar beyi derler bize ezelden,

Size de bir vezirlik yakışıp durur.

Bülbül yuva yapmış gazelden,

Topla dizgini, tanı kendini,
Sarı topraklar gitmesin tez elden,

Karşında düşmanların bakışıp durur.

Çarpışalım der Afşar Beyleri.

- f. Alaiye Beyliği

Alaiye (Alanya) 1223 yılında Türkiye Selçuklu sultanı I. Alaatin Keykubat tarafından zaptedilmişti. Türkiye Selçukluların son yıllarında Alaiye, Karamanoğulları Beyi Mevdeddin Mahmut'un eline geçti (1293). Bundan sonra adı geçen şehirde ve yöresinde Karamanoğullarına bağlı beyler hakim olmuştur. Alaiye Beyleri burada önce Karamanoğullarının bir kolu olarak, daha sonra da Memlüklü Devleti'nin hakimiyeti altında hüküm sürmüşlerdir. Kıbrıs Krallığı 1366'da şehri almak istedi ise de Karamanlılar'ın yardıma gelmesi şehrin kaybını önledi. Alaiye'nin deniz ve kara ticareti için çok müsait bir yerde bulunması sebebiyle Memlüklüler ve Kıbrıs

Krallığı burayla yakından ilgileniyorlardı. Bazen dostça ve bazen düşmanca gelişen ilişkiler sebebiyle Alaiye Beyliği bu gibi devletlerle sıkı bir ilişki içerisine girmişlerdir. Memlûklüler'in Kıbrıs'ı almak için sefere çıktıklarında (1426) Kıbrıs ordusunda ücretli Karamanlılar'ı görmemiz bunun bir sonucu olsa gerek.[74] Alaiye Beyi Karaman 6. Savcı 1427 yılında şehri beş bin altın karşılığında Memluk Devleti'ne sattı. Bundan sonra Alaiye şehrinde, Memluk hakimiyeti altında Karamanoğlu Mahmut Bey'in torunları hüküm sürdüler. Bunlardan Kılıç Arslan zamanında Gedik Ahmet Paşa Alaiye'yi alarak Osmanlı Devleti'ne kattı (1471). Böylece Alaiye Beyliği ve buradaki Karamanlı hakimiyeti sona erdi.[75]

- g. Sevündük Han ve Avşarlu – Türkmen Beyliği (15. yy sonları – 1534)

Akkoyunlu Devleti'nin, Osmanlılar'dan aldığı darbeler sonucu zayıflaması ve Şah İsmail'in devlet kurmak için faaliyete girdiği dönemlerde iki ülke arasında bulunan topraklarda kontrolün kaybedilmesiyle Avşar Boyu'na mensup Sevündük Han ana kitlesi Avşarlara dayanan bir beylik kurmuştur. Erzurum merkez olmak üzere beylik Bayburt, Kars ve Şüregel (şimdiki Arpaçay) bölgelerini de içine alıyordu.[76]

Beyliğin kuruluş tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte; Safevi nüfusuna tabi iken Yavuz Selim'in Trabzon valiliği sırasına tesadüf eden 1505-10 tarihinde Osmanlı nüfusuna girdiğini düşünürsek beyliğin henüz II. Beyazıd'ın ilk devirlerinde kurulduğunu tahmin edebiliriz.

Sevündük Han, Osmanlı-Akkoyunlu mücadelesinden istifade etmesini bilmiş ve emrindeki yoğun Afşar nüfusu sayesinde büyük devletlerin arasında bir beylik kurmuştur. Daha sonraki yıllarda bazen Osmanlıya bazen Safevilere temayül etmesine rağmen, esasen bir Safevi taraftarıdır. 1515'te Kemah'ı alan Osmanlılar, Avşar Beyliği'yle komşu oldular.

Yavuz'un Çaldıran Savaşı'nda beylik Osmanlı tabiyetine girmiş, Yavuz'un ölümüyle birlikte tekrar Safeviler'e yönelmiştir. Kanuni'nin İran üzerine yürüdüğü Irakeyn Seferi'nde,

veziriazam Maktul İbrahim Paşa Erzurum'a gelmiş ve burasını fethederek bu Avşar Beyliği'ni de ortadan kaldırmıştır (1534).[77]

Beyliğin ortadan kalkması üzerine Sevündük Han'ı Safevi emirleri arasında görüyoruz. Safevi ordusunda ve idari kadrosunda çok özel bir yeri olan Sevündük Han ölene kadar önemli bir çok olaya girmiştir.[78] güçlü bir emir olan Sevündük Han, 1561-62 tarihinde ölmüştür. Onun ölümünden sonra Avşarları Safevi Devleti'nin emrinde güçlü ve etkin bir boy olarak göreceğiz. Bunlardan Nadir Şah ileride Safevi tahtı yerine kendi krallığını ilan edecektir.

- h.İran Afşarları

İran gerek tarihteki konumu ve gerek siyasi münasebetleri yönünden oldukça önemli bir bölgedir. Burası Fars kültürü etkisi yoğun olmakla birlikte, Türk boylarının hakimiyet mücadelesinin geçtiği ve kıyasıya vuruştığı bir saha olarak karşımıza çıkmaktadır. Böyle bir ortamda hakimiyeti ele geçirip İran tahtına oturmak elbette kolay iş değildir.

Daha XII.asırda İran'ın Huzistan Eyaletinde Arslan Oğlu Yakub, şumla ve oğulları idaresinde Afşarlar bir beylik kurmuşlardı. XV. asır sonlarına doğru bu ülkede yeniden Afşarlar'a rastlanır ki; bunlar Akkoyunlu fethi neticesi Anadolu'dan gelmiş Afşarlar'dır. 1501'de Safevi Devleti'nin kuruluşundan sonra İran'a yeni Afşar oymakları gelmiştir. İran'daki büyük Afşar varlığını da Anadolu'dan gelen bu Afşar oymakları meydana getirmiştir. [79]

İlhanlılar ve Celayirliler devrinde Türkmenlerin mühim rolleri olmadığı halde; Baharlu boyuna mensup Akkoyunlular'da Afşarlar'ın mühim bir mevkii vardı. Safevi devletinin kuruluşunda da diğer Türkmen oymakları ile birlikte yer almışlardır. Şah İsmail Safevi Devletini kurarken yanında Ustaclu, şamlu- Rumlu, Tekelü, Dulkadir, Afşar, Kaçar ve Varsak Türkmenleri bulunuyordu. [80] Afşarlar XV. asrın ikinci yarısında müfrit şii akidesini benimsemişlerdir. Fakat diğer Afşar oymakları henüz Sünni inançlarını koruyorlardı. Bunlar

ancak şah İsmail ve haleflerinin İmamiye şiiliğini resmi din olarak kabul etmelerinden sonra şiileşmişlerdir. [81]

Uzun Hasan Bey'in henüz Akkoyunlu hükümdarı olmasından önce, onun yakın adamlarından birisi olan ve Kuh-Giluye valisi bulunan Afşar Mansur Bey, kalabalık bir Afşar gurubuna sahipti. Suriye Afşarlarına mensup Mansur Bey, daha sonra şah İsmail'e itaatini arz ederek 1505'te Fars Valisi olmuştur. Akkoyunlular'ın yükseliş, çöküş ve yıkılışına şahit olan ve sonunda kızılbaş tacını giyen Mansur Bey ve oğulları, şah Abbas devrine kadar Kuh-Giluye vilayetini idare etmişlerdir. 1590'da Mansur Bey'in torunu şah Kulu'nun, akrabası Hasan Han tarafından öldürülmesiyle Afşarlar yurtlarından çıkarıldılar. Bir bölümü Horasan'a, bir bölümü de Urmiye'ye gitti. Kuh-Giluye Afşarları, Gündüzlü ve Araşlu oymaklarından meydana gelmiştir. [82] Bugün şuster civarında yaşayan Gündüzlü Afşarları, bu Kuh-Giluye Afşarlarının torunlarıdır.

Ayrıca Kuzey Suriye Afşarlarından Kutbeğilüler'in 15.yy'ın hemen başında (1407) Akkoyunlu birliğine katıldıklarını biliyoruz ki onların hemen tamamı bir müddet sonra Huzistan'a göçeceklerdir. [83]

Alplu Afşarının ise Köpekli'den çıktığını biliyoruz. Bu obadan İsmail Han 1594-95'te Kazerun ve 1602-05'te Ferah hakimi olmuştur. Abbas I. öldüğünde Ferah ve Esfuzar hakimi olan Erdoğdu Han da Alpludan idi.

Bunlardan başka İran'da İmanlu, Usalu ve Eberlü Afşarlarının varlıkları da görülmektedir. İmanlu Afşarları, İran'a Akkoyunlu Devleti'nin yıkılışından sonra, yani Safevi Devleti'nin kurulmasından sonra gelmiştir. Şah I. Abbas devrinde bu oymağa mensup Kasım Sultan'ın, Hamedan bölgesindeki emirlerden birisi olduğu görülüyor. Kasım Sultan 1623 yılında Musul'un fethinde bulunmuş ve hanlık ünvanı ile bu şehrin valiliğine tayin edilmiştir. I. Abbas'ın öldüğü sırada Kasım Han'ın oğlu Kelb-i Ali Han, Urmiye hakimi idi. Bundan sonraki zamanlarda Urmiye'ye hakim olan Afşarların bir çoğu bu İmanlu Afşarı Kasım Han'ın torunlarıdır. Bunlar o civardaki Kürt aşiretleri ile daima mücadele etmiş ve Sünni Osmanlılara

karşı, Sii Safevilerin sınır bekçilğini yapmışlardır. [84] Usalu Afşarları ise, Gaverud bölgesinde yaşayan Afşarlardır ve I.Abbas devrine kadar başlarında İmam Kulu Sultan bulunmaktadır. XVI.yy'da Kazvin bölgesinde görülen Afşarlar, Eberlü oymağına mensuptur. 1628 yılında Abiverd hakimi bulunan Cemşid Sultan'da Eberlü Afşarlarındandır. [85]1628'te Abiverd hakimi olan Cemşid Sultan da Eberlü Afşarlar'ındandır. 18.yy'da Eberlüler'in bir kısmı Tarum ve Halhal'da yaşıyorlardı. Bu Afşarlar'ın Tarumi ve Halhali nisbetini taşıdıkları anlaşılıyor.

Bu Afşar oymaklarından başka, Şah İsmail ve Tahmasb devrinde hangi Afşar obasına bağlı oldukları bilinmeyen daha bir çok Afşar beyleri görülmektedir. Mesela şah İsmail'in 1510-1511 yılındaki Horasan Seferine katılan Dana Muhammed Bey, Afşar emirlerindendi. Yine şah İsmail tarafınan Ferah hakimliğine tayin edilen Ahmet Sultan'da Afşar oymaklarından birine mensuptu. Bunlardan başka, 1546 yılında Tebriz'de Afşarlarla Dulkadirliiler arasında çıkan çatışmada Afşarların başında Sevindik Bey, şah Kulu Sultan ve Mahmut Han bulunuyordu. Sevindik Beyin ölümünden sonra (1562) oğlu Hüseyin Bey, Tahmasb ve şah II.İsmail Bey devirlerinde Horasan'ın muhtelif sancaklarında valiliklerde bulunmuştur. 1569-1570 yıllarında Kirman Valisi bulunan Yakub Sultan, kardeşi Yusuf Kulu Sultan, Köroğlu Hüsrev Sultan ve Dana Bey oğlu Allah Kulu Bey'de Tahmasb devrinde Safevilere hizmet eden Afşar emirlerindendir. [86]

Şah Abbas devrine kadar kuvvetli Afşar kabileleri en çok Huzistan, Fars, Luristan, Kuh-Giluye, Kazerun, Kirman, İsfahan, Yezd, Save ve Horasan taraflarında yaşıyor; Afşar reisleri Safevi Devleti tarafından çok defa mahalli idarelerin başına geçiriliyor, Özbek ve Osmanlılara karşı da Safevilerin başlıca kuvvet kaynağını teşkil ediyorlardı. II.Abbas, Afşar kuvvetlerini kırıp, merkezi idareyi kuvvetlendirdikten sonra Afşar emirlerinin ehemmiyeti de azalmıştır. [87]

Nadir şah'ın siyasi sahnede görünmek olduğu sırada İran'da Afşarların dağılışı şöyleydi:

Urmiye Afşarları: İmanlu Afşarları, Gündüzlü ve Araşlu oymakları, Mahmudlu Oymağı,

Hamse Afşarları: Çoğu Eberlü omağı ve ayrıca Kutulu Afşarı,

Kirman Afşarları: şah Tahmasb devrinden beri yaşamaktadırlar, fakat hangi obaları olduğu bilinmemektedir.

Horasan Afşarları:Gündüzlü ve Araşlu Oymakları (daha sonra Köse Ahmedlü ve Kırklı ismini almışlardır. [88]

Taryhy makalalar